

СТАНОВИЩЕ

От член на НЖ Кирил Борисов Благоев, професор, дфн

За дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“

Автор на дисертационния труд: аистент Вани Атанасова Танкова – ИФТТ – БАН

Тема на дисертационния труд: „Лазерно индуцирана плазма за изследване на археологически артефакти“

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем.

Изследването на археологически обекти с физически методи дава информация за елементния състав на обектите и от тук за произхода, както и за датирането им. Тези изследвания в комбинация със стандартните за археологията методи формират интердисциплинарни изследвания, които се доближават най-добре до реалното познание за произход, технология на производство и предназначение. Представените в дисертационния труд изследванията са в рамките на проекта „Траките-генезис и развитие на етноса, културни идентичности, цивилизационни взаимодействия и наследство от древността“. Това първото по всеобхватност, обем и използвани методи изследване на археологически обекти в Р.България.

2. Познава ли кандидата състоянието на проблема и оценява ли творчески литературния материал?

Кандидатът познава литературата по избраната методика, а именно използване на лазерно индуцирана плазма за изследване на археологически обекти. Кандидатът познава и другите физически методи за определяне на елементния състав на обектите – техните преимущества и недостатъци.

3. Избраната методика на изследване може ли да даде отговор на поставените цел и задачи на дисертационния труд?

В дисертационния труд е избрана метод на лазерно индуцирана спектроскопия. Този метод е слабо деструктивен – отделя се незначително количество материал от повърхността на обекта, т.е. не се забелязват механически повреди по обектите. Методът позволява да се проведат измервания на елементния състав и в дълбочина в обема на обекта. Тук трябва да се отбележи, че при изследване на археологически обекти експеримента е лимитиран – т.е. често отсъства възможност да се варират параметрите на експеримента в широки граници.

4. Кратка аналитична характеристика на научните и /или научно-приложните приноси на дисертационния труд.

Приносите в дисертационния труд са свързани с определяне на елементния състав на археологически обекти от бронз от различни находища в страната и сравнение с други методи, главно XRF, както и от мазилки от различни гробници в страната.

5. До каква степен дисертационния труд и приносите са лично дело на кандидата, а при сигнал за плагиатство становище относно наличието или липсата на плагиатство в дисертационния труд (ЗРА ПБ чл. 10(2)).
Дисертантът има значителен принос в провеждането на експериментите с метода на индуцирана лазерна спектроскопия, обработка на получените спектри и интерпретация на получените резултати.
6. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са отпечатани, цитирания. Оценка дали кандидатът отговаря на минималните национални изисквания, изискванията на ЗРАС-БАН и изискванията в приложената към този документ таблица.
Резултатите от изследванията са включени в монографията, посветена на комплексното изследване на траките, която се публикува след завършване на първия етап от проекта „Траките-генезис и развитие на етноса, културни идентичности, цивилизационни взаимодействия и наследство от древността“. Резултатите са публикувани като пълни текстове на доклади на международни конференции, а така също в работа *Comp. rendus de l'Academ'mie bulgare des Science*, което има ИФ. Резултатите са апробирани на 6 международни конференции. С това В. Танкова изпълнява изискванията на закона и ИФТТ. Критични бележки към дисертанта и дисертационния труд нямам.
7. Авторефератът правилно ли отразява основните положения и научните приноси на дисертационния труд?
Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд.
8. Заключение с положителна или отрицателна оценка за представения дисертационен труд.
В заключение считам , че дисертационния труд съдържа нови резултати за изследваните обекти; резултатите са на високо научно ниво. Предлагам научното жури да излезе с положителна оценка на работата и да присъди на В.Танкова научната и образователна степен „доктор“

Дата 20.11.2019г.

Изготвил:

/проф. К. Благоев/